

POLITIET

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Deres referanse

Vår referanse

Dato

2009/00006-48 008

15.12.2009

HØRINGSUTTALELSE OM FORSLAG TIL ENDRINGER I ALKOHOLLOVEN – POLITIMESTEREN I TELEMARKE – HØRINGSFRIST 23.12.09.

Høringsnotatet inneholder flere forslag til endringer i alkoholloven. Politimesteren i Telemark ønsker å kommentere høringsnotatets forslag om at alkohollovens maksimaltider for skjenking innskrenkes med en time, og videre mulighetene knyttet til raskere og strengere reaksjon når brudd på salgs – og skjenkebevillinger avdekkes ved kontroll.

Alkoholkonsumet i Norge øker og forslaget om innskrenkninger i alkohollovens maksimaltider for skjenking er ment å begrense skadevirkningene bruk av alkohol kan ha. I følge SIRUS – Statens institutt for rusmiddelforskning – har det vært en tredobling av antall skjenkesteder fra 1980 til 2007. Tendensen de siste årene har gått i retning av en klart mer liberal alkoholpolitikk i kommunene, og det har blitt svært vanlig å utvide skjenketidene ut over alkohollovens normaltid. Dette legger igjen bånd på politiresurser, og som igjen kunne vært disponert på annen måte.

SIRUS forskning viser en klar sammenheng mellom tilgjengelighet av alkohol og alkoholkonsum, samt sammenhengen mellom alkoholkonsum og skader. Jo mer tilgjengelig alkohol, jo mer drikker vi, og desto større er omfanget av alkoholrelaterte skader.

Det er imidlertid noe begrenset forskning om endringer av skjenketidene og omfanget av alkoholrelaterte skader. SIRUS peker likevel på at de noe større undersøkelser som er utført på dette området viser at omfanget av vold har økt ved at skjenketidene er utvidet, mens skadeomfanget har blitt redusert der skjenketidene har blitt redusert.

På den annen side har flere norske kommuner de siste årene gjennomført innskrenkninger i skjenketidene fra 0300 – 0200. Eksemplene fra mange av disse kommunene viser en tydelig tendens til færre volds tilfeller. Tallene det vises til nedenfor er hentet fra politiet.

- I Tønsberg er det rapportert om 37 prosent mindre vold etter stenging 0200.

Telemark politidistrikt

Politimesteren i Telemark, besøk: Myren 7, 3718 Skien
Post: Postboks 47, 3701 Skien
Tlf: 02800 Faks: 35 90 65 17
E-post: post.telemark@politiet.no

Org. nr.: 983998216
Bankgiro: 76940511360

- I Trondheim har volden i sentrum blitt redusert med 30 prosent, og i byen generelt med 20 prosent i siste kvartal av 2008, etter innføring av skjenkestopp klokken 0200. Politiet i Trondheim mener hovedårsaken til nedgangen er innskrenkning i skjenketiden
- I Arendal, Fredrikstad og Sarpsborg ser man samme trend, mindre vold og uro etter kutt i skjenketidene. Publikum forlater byen tidligere i helgene, bråk og uro avtar melder politiet, og gir innskrenkninger i skjenketiden mye av æren for dette.
- Politimesteren i Telemark er av den oppfatning at forslaget om å redusere skjenketiden til klokken 0200 er en lovendring som vil kunne få en positiv innvirkning på voldsutviklingen i samfunnet, og støtter forslaget. Med dagens uteliv bruker politiet uforholdsmessig mye ressurser på å håndheve fyllerelaterte voldshandlinger og ordensforstyrrelser. Politiet må i dag legge mye av sin tjeneste slik, at det er mest mulig politi på jobb natt til lørdag og natt til søndag. Det betyr igjen at på andre tidspunkter av døgnet, er det ikke gitt at politiet kan være like synlig og tilstede. Forslaget om å kutte den maksimale skjenketiden til klokken 0200 innebærer i liten grad overstyring av kommunene. Den enkelte kommune har fremdeles mulighet til å bestemme egne skjenketider, men den maksimale ramme innskrenkes med en time. Hovedformålet i alkoholloven sammenholdt med det ovennevnte tilsier også en reduksjon i skjenketiden til klokken 0200.

Så til spørsmålet om det er hensiktsmessig å innføre en midlertidig prøveordning, der kontrollører av salgs – og skjenkebevillinger kan gis kompetanse til å inndra salgs – og skjenkebevillinger på stedet, dersom det avdekkes brudd på bestemmelser som har særlig sammenheng med alkohollovens formål. I denne sammenheng pekes på at politimesteren er klar over at Stortinget ved flere anledninger har debattert alkohollovens regler om kontroll og sanksjoner, og at regjeringen i sin opptrappingsplan for rusfeltet har uttalt at den vil se nærmere på muligheten for å effektivisere kontrollen med utøving av salgs – og skjenkebevillinger. Politimesteren er derfor i utgangspunktet positiv til forslaget/muligheten i høringsnotatet for å kunne inndra en bevilling på stedet.

Kommunene har i dag kontroll ansvaret vedr. salgs – og skjenkebevillinger, alt hjemlet i alkoholloven og forskrift til alkoholloven. Det foreslås å innføre en ordning der kommunene gis kompetanse til å delegere myndighet til kontrollørene til å foreta inndragning av bevilling på stedet, dersom det avdekkes alvorlige brudd på alkoholloven, og som igjen har nær sammenheng med alkohollovens formål. En slik ordning gir kommunene et ekstra virkemiddel i arbeidet med å effektivisere kontrollen. Gjennom en umiddelbar reaksjon vil alvoret i brudd på regelverket bli synliggjort.

Departementet har i sitt høringsnotat beskrevet hvordan man ser for seg at en slik mulighet kan utformes. Dette støttes. Politimesteren vil likevel understreke at innvilgning, inndragning og kontroll av salgs – og skjenkebevillinger er og bør være underlagt kommunenes myndighet, og at kommunene er ansvarlige for selv å benytte seg av virkemidlene i alkoholloven. En mulighet for inndragning på stedet vil ikke gjøre øvrige reaksjoner overflødige, men være et supplement ved alvorlige brudd på loven. Med alvorlige brudd pekes på brudd på skjenketidene, salg eller skjenking til mindreårige og overskjenking. Dette vil gi klare signaler om at slike lovbrudd er alvorlige og uakseptable. Formålet med en umiddelbar inndragelse vil være å stoppe den ulovlige virksomheten og signalisere alvorligheten av overtredelsen.

På den annen side er en klar over at inndragning på stedet vil måtte medføre, at vanlige regler om kontradiksjon må fravikes. Ved vedtak om inndragning på stedet må det således være klart hjemlet i alkoholloven og forskrifter til denne. Videre må det være regler som i størst mulig grad ivaretar de rettsikkerhetsgarantier som forvaltningslovens bestemmelser om enkeltvedtak gir, og i den grad det er nødvendig. Gjennom forskrift hjemlet i alkoholloven kan det gis utfyllende bestemmelser om slik midlertidig inndragning på stedet. Det bør av en forskrift fremgå hvilke unntak som gjøres fra forvaltningsloven, samt at disse unntakene må sikres tilstrekkelig hjemmel i alkoholloven. Hensynet til skjenkestedenes rettsikkerhet og ønsket om å gjøre regelverk så oversiktlig og enkelt som mulig for kommunene tilsier en detaljert regulering. Også ved enkeltvedtak ved inndragning på stedet bør kravet om skriftlighet overholdes jfr. forvaltningslovens § 23.

Av hensyn til det som er nevnt foran støtter politimesteren departementets syn om, at vedtak truffet av kontrollørene bør behandles på ny av kommunen og innen rimelig tid. Politimesteren tar ikke direkte stilling til tidens lengde, men vil understreke at kommunene gis tilstrekkelig tid til å forberede og behandle saken. På den annen side må kommunen i denne type saker føle et ”kommunalt press” for å få saken opp og frem, og at det ikke går for lang tid fra vedtak er fattet til endelig behandling av kommunen finner sted.

Umiddelbare vedtak vil innebære at enkelte av forvaltningslovens bestemmelser om enkeltvedtak må fravikes. Det er derfor avgjørende at kommunen stadfester vedtakene raskt og innen ”rimelig tid”.

Politiet har i dag hjemmel i alkohollovens § 1-8 a, annet ledd til å stenge et salgs eller skjenkested som har bevilling. Formålet med politiets stengingsadgang er å gi politiet hjemmel til å gripe inn i unntakstilfeller, tilsvarende politilovens § 7. Stenging kan ikke skje for lengre tid enn nødvendig for å opprette en lovlig situasjon, og uansett ikke for et lengre tidsrom enn to dager. Når det gjelder politiets innflytelse innenfor dette område bør dette ikke utvides. Overholdelse av regelverket på dette område bør i størst mulig grad ivaretas av bevillingsmyndighetene. Det understrekes at det er kommunene som er ansvarlig for å kontrollere og følge opp kontroll av bevillingssteder. Dette ansvaret kan kommunene ikke fraskrive seg. Videre har politiet begrensede ressurser og bør etter politimesterens syn ikke pålegges et større ansvar for det kommunale salget og skjenkingen av alkohol.

Politimesteren støtter videre forslaget om at inndragning av bevilling på stedet gjøres til prøveordning for kommuner som ønsker dette, og at prøvetiden settes til tre år. Etter politimesterens mening bør det innføres en ordning for inndragning på stedet som skissert i kapittel 3 i høringsnotatet.

Når det gjelder andre punkter i høringsnotatet har politimesteren ingen spesielle avvikende synspunkter, og støtter dette.

Telemark politidistrikt, Skien, 14.12.09.

Med hilsen

Anne Rygh Pedersen

Politimester

Saksbehandler:

Bjørn Vidar Bråthen

Tlf: 97956832